

вимагають максимальної участі в вирішенні актуальних проблем суспільства, а також відповіді на замовлення, яке висуває соціум.

Список використаних джерел

1. Белікова М. В., Гресь-Євреїнова С. В. Музейний менеджмент в Україні та світі: проблеми та перспективи. *Економіка. Управління. Інновації*. 2013. Випуск №2 (10). URL: file:///C:/Users/Culturology/Desktop/eui_2013_2_8.pdf
2. Василик Н. М. Сучасний стан та шляхи розвитку музейного менеджменту. URL: <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/1525/>
3. Кононюк О. Музейний менеджмент у сучасному соціокультурному середовищі. *Острозький краєзнавчий збірник*. 2008. № 3. С. 220-223.

Наталія Дігтяр

*кандидат педагогічних наук, доцент, викладач
кафедри образотворчого та декоративно-
прикладного мистецтва Навчально-наукового
інституту культури і мистецтв
ЛНУ імені Тараса Шевченка
(м. Полтава, Україна)*

СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ МАЛЯРСТВО НА СКЛІ: ТИПОЛОГІЯ ТА ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ

***Анотація.** Автор досліджує традиційну для народного українського малярства техніку малювання на склі. Аналізує художні особливості творів сучасних митців малярства на склі, його типологію.*

***Summary.** The author explores the traditional for Ukrainian folk painting technique of painting on glass. Analyzes the artistic features of works by contemporary artists of painting on glass, its typology.*

Сьогодні особливо нагальною постає потреба оновленого підходу до процесу виховання, яке б розкривало перед особистістю багатства національного мистецтва, практично продовжувало його культурно-історичні традиції. Малярство на склі, традиційне для народного мистецтва України, зберігає неповторну чистоту і силу кольорового зображення, що не є властивим іншим технікам живопису.

До наукових досліджень щодо проблеми традиційного та сучасного малярства на склі можна віднести наукові праці, в тому числі з теорії мистецтва (М. Алпатов, Р. Арнхейм, О. Лосєв, О. Найдєн), фольклорного та етно-історичного аспектів українських народних картин на склі (Т. Бельская, П. Білецький, П. Жолтовський, Я. Затєнацький, Т. Марченко-Пошивайло, О. Найдєн, О. Романів-Тріска, К. Скалацький, М. Сєлівачов, Ф. Уманцев, К. Широцький, В. Откович). Проте, аналіз творчості сучасних художників живопису на склі залишається мало досліджуваним.

Професійні художники у своїй творчості задіюють всі образотворчі можливості скла, як основи для створення художнього образу.

Творчість сучасних митців є яскравим прикладом різноманітності образних трансформацій у техніці малярства на склі, виражених на філософському, ідейно-образному, техніко-стилістичному та інших рівнях. Художники працюють в різних жанрах, найбільш популярними серед яких є пейзажі та натюрморти, проте широко представлений і жанр портрету, твори на релігійні сюжети. Автори живописних творів на склі активно працюють з різними фактурами, віддають перевагу сміливим мистецьким експериментам, нетиповим для традиційного живопису на склі художнім матеріалам. Сучасні українські митці вдало експериментують із різноманітними техніками, прийомами й матеріалами задля втілення власних ідей та переживань, звернення до суспільства і світу в цілому [2].

Сьогодні художники працюють як в традиційній техніці (скло, туш, перо, олійні або темперні фарби), так і використовують цікаві матеріали та прийоми – застосовують поряд з олійними, темперними фарбами акрилові фарби, додають лаки, загусники, матеріали для створення ефекту «розтріскування» фарби тощо [3].

Монументалізм, площинне трактування композиції, локальний колорит, впевнена, чітка лінія характерні для робіт на склі Івана Остафійчука, Романа Петрука [3].

Живопис на склі мисткині Наталії Курій-Максимів схожий за сюжетною наповненістю та площинним трактуванням фігур на українські народні картини [1].

Художник Микола Андрущенко вважає малярство на склі високим мистецтвом. Його роботи вирізняються традиційністю і водночас пошуком сучасної тематики [3].

Оксана Андрущенко – захоплена шанувальниця етнічної спадщини України. Ікони на склі художниці тяжіють до народної наївності, так як авторка звертається до народних прийомів зображення у малярстві на склі у своїй творчості [1].

Помітним є вплив українських народних традицій, особливо іконопису на склі у малярстві на склі художниці, дослідниці живопису на склі Оксани Романів-Тріски. Вона представляє цікавий підхід до цієї давньої техніки – надихаючись зразками та прийомами давнього українського малярства на склі, сюжетами українського іконопису XIV-XVIII ст., художниця не стільки наслідує, скільки продовжує та розвиває в дуже індивідуальний спосіб це мистецтво [2, с. 96].

Художнику Ігору Вірщучу властивий особливий стиль і техніка малювання на склі, що нагадує друковану графіку. Художник намагається

додати зображенню імпресіонізму, накладаючи на скло до десяти шарів фарби, чим досягає просторовості і глибини кольору [3].

Герої українських пісень та казок відтворені на склі художницею Наталією Чубко. Мисткиня підкреслює зображення цікавим контуром, який наносить з лицьової сторони скла [1].

Схожа манера виконання творчих робіт і у подружжя – Наталії та Романа Юсипчуків. У творах художників трипільські символи переплітаються у загадковій неповторній композиції, єднають нас духовно з високою культурою предків.

Складні філософські образи, роздуми про сенс життя і місце людини в ньому втілені у композиціях на склі художника Мирослава Ясінського [3].

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити наступні висновки. На нашу думку, техніка малярства на склі пройшла довгий шлях цікавих трансформацій. Сучасні майстри живопису на склі, використовуючи різноманітні художні матеріали та прийоми, водночас залишаються відданими народним традиціям, витокам мистецтва малювання на склі, вдало поєднуючи у своїх творах минулі здобутки та новаторство.

Список використаних джерел

1. Дігтяр Н. М., Саєнко Т. В. Малярство на склі та його вивчення на уроках образотворчого мистецтва учнями основної школи : метод. посіб. Полтава, 2013. 134 с.
2. Тріска О. О. Народна ікона на склі другої половини XVIII–XIX століття: європейський контекст : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.0. Львів, 2009. 178 с.
3. Галина Терещук. Львівські майстри зачаровують малярством на склі. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/24603658>

Віталій Дмитренко

*доцент кафедри культурології
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(м. Полтава, Україна)*

ПЕРІОДИЗАЦІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ЗА ІВАНОМ ЛИСЯК-РУДНИЦЬКИМ

Питання періодизації історії України є одним із найбільш дискусійних у вітчизняній гуманітаристиці. Одним із перших хто запропонував розв'язати його враховуючи вплив культурних чинників на історичні процеси був Іван Лисяк-Рудницький. У травні 1978 року у Канадському Інституті Українських Студій при Альбертському університеті науковець виголосив доповідь, у якій критично відгукнувся як до спроб періодизації української історії на базі формаційного підходу так і до «звичайної схеми» М.С. Грушевського. Пізніше її ідеї втілилася у есе «Проблеми термінології та періодизації в українській історії». Вчений